

NOTAT

Til: Helgelandssykehuset HF v/Hulda Gunnlaugsdottir

Næringsutvikling i Vefsn kommune

Følgende vedtak ble fattet i styremøte i Helse Nord 27. oktober 2021, styresak 129-2021:

- 1. Styret i Helse Nord RHF tar informasjon om dokumentgjennomgang og alle mottatte innspill vedrørende tomt nr.17 (Tovåsen) til etterretning.*
- 2. Styret ber adm. direktør sikre at Helgelandssykehuset inkluderer et tredje tomtealternativ i Sandnessjøen og omegn i konseptfasens steg 1.*
- 3. Styret ber om at beslutningsunderlag oppdateres med et scenario for effekten av forventet fremtidig ny næringsutvikling, og endring i samferdselsmønster*

Med bakgrunn i vedtaket fra Helse Nord inviterte kommunene Vefsn og Leirfjord Helgelandssykehuset HF (HSYK) til et møte for å få en dialog og drøfting om forståelsen av vedtakspunktene i styresaken. Videre var det viktig for kommunene å få forståelse for hvordan HSYK skulle utrede vedtakspunkt 2 og 3 og særskilt punkt 3 som har betydning for lokalisering av det tredje tomtealternativet i Sandnessjøen og omegn. Møtet mellom kommunene og HSYK ble avholdt på ettermiddag 15.11.21 og det foreligger i skrivende stund ikke et ferdigskrevet referat.

I møtet etterspurte kommunene hvem som skulle innhente informasjon om næringsutviklingen i regionen og endringen i samferdselsmønsteret på Helgeland. Svaret fra HSYK var at konsulentselskapet Menon skulle gjøre denne jobben. Ingen i Vefsn kommune er kontaktet eller forespurt av verken Menon eller HSYK for innhenting av informasjon. Hadde ikke kommunene selv invitert seg selv til et møte med HSYK ville med all sannsynlighet ikke HSYK fått den nødvendige informasjonen som er nødvendig for å svare ut punkt 3. i styresaken. I møtet 15.11 ble det gitt en kort muntlig orientering om situasjonen om næringsutviklingen i Vefsn. Det ble foreslått fra HSYK at vi skulle lage et notat til HSYK etter møtet, 48 timer før styresaken skal være ferdigskrevet.

Sommeren 2021 kom FNs klimarapport som konkluderte med kode rød for menneskeheten mtp. menneskeskapte klimaforandringer og global oppvarming.

Mosjøen og Korgen er to av få plasser i Norge som kan ta ut store mengder grønn kraft på relativt kort tid. Dette kommer av plasseringer på trafoer i forhold til sentralnettet. Vefsn, og Helgeland forøvrig ligger i strømsone NO4 som har vesentlig lavere strømpriser enn de andre strømsone i landet. Dette kommer av liten overføringskapasitet sørover og til utlandet fra NO4. I regionen vår har vi omlag 7 TWh overskudd av fornybar kraft. I 2022 vil Øyfjellet vindpark være ferdigstilt og produsere årlig med optimale vindforhold omlag 400 MW. Øyfjellet vindpark er Nord Europas største enkeltstående vindpark og er den største investeringen i Nordland Fylke på flere tiår. Vefsn har ferdig regulert næringsareal med tilgang til kai- og havnefasiliteter, vi har i regionen en industrikompetanse og erfaring som få andre plasser i Norge kan matche oss, med Mo Industripark og Alcoa Mosjøen som spydspissene. Vi har underleverandører til prosessindustrien som veit hvordan de må levere for å være konkurransedyktig på verdensmarkedet hver eneste dag gjennom hele året. Vi har gjennom flere tiår med aluminiumsproduksjon i Mosjøen etablert en kultur for 24/7 arbeid.

Den grønne krafta er Nord Norges gull i forbindelse i tida vi er inne i, som også kalles det grønne skiftet. Få plasser i verden kan konkurrere med oss om våre lokale fortrinn. Siden FNs klimarapport ble utgitt har vi opplevd en eksplosjon i forespørsler fra både store nasjonale og internasjonale aktører som ser på Vefsn som et mulig sted å etablere seg på pga. våre fortrinn.

I Vefsn har vi to næringsarealer som er aktuell for ny industri. Nesbruktomta/Baustein er et næringsareal nært sentrum av Mosjøen og for 10 måneder siden var det 120 dekar ledig areal. I dag har vi skrevet opsjoner på kjøp av 80 dekar av arealet og kommunen forhandler i dag med en aktør om de siste 40.

I tillegg har Vefsn et større tilgjengelig næringsområdet kalt Holandsvika 10 km fra Mosjøen sentrum i retning Sandnessjøen langs FV78. Næringsområdet har i dag ca. 300 dekar ferdigregulert areal og vi holder på med regulering av 275 dekar i tillegg. Området ligger 20 minutters kjøring fra Tovåsen. Både Holandsvika og Tovåsen er det eneste området som når 60.000 mennesker innenfor en kjøreavstand på 60 min. Fordelene med samferdsel på området er tidligere spilt inn fra MON og vefsn kommune ved flere anledninger, bl.a. gjennom INNSPILL TIL HELGELANDSSYKEHUSET HF OG HELSE NORD RHF I FORBINDELSE MED DOKUMENTGJENNOMGANGEN AV ALTERNATIVET TOVÅSEN. MON får ukentlig forespørsler fra store aktører fra inn og utland om etableringer i Holandsvika. Det er signert en opsjonsavtale på Holandsvika og vi er i samtaler med flere store aktører som vurderer å etablere seg her.

Aktøren som har tegnet opsjonsavtale i Holandsvika har også signert opsjonsavtale på Nesbruktomta/Baustein og denne aktøren skal produsere grønn hydrogen i stor skala på begge områdene. Aktøren har eksportavtaler om grønn hydrogen til både UK, Nederland og Tyskland. Avtalene trer i kraft i 2024. Eksisterende eksportavtaler vil gjøre Mosjøen til den nest største containerhavna i Norge, kun bak Oslo. Parallelt med dette har MON fått godkjent forprosjektsøknad fra Enova som kun en av tre i Norge om støtte til bruk av hydrogen i industri og maritim sektor. MON og Vefsn kommune har en klar strategi om at Mosjøen skal bli et av landets fem nasjonale hydrogenknutepunkter. Synergiene vil være store i vår kommune og region om vi lykkes med dette.

En annen aktør som har skrevet opsjonsavtale med Vefsn kommune skal produsere karbonnanofiber med bruk av CO₂. Selskapet ble stiftet i 2016, men er allerede verdsatt på EuroNext Growth til NOK 1,7 mrd.

Vi har de siste månedene håndtert omlag 30 forespørsler fra aktører som vi kan kategorisere som seriøse. Vi har i perioden skrevet to opsjonsavtaler om kjøp av tomt på våre næringsarealer og Vefsn kommune forhandler per dags dato med andre aktører om opsjon på området.

I 2020 ble det fattet et vedtak i Stortinget om at Drevjamoen leir hvor HV-14 holder til skal utredes for en større rekruttutdanning. Mer om dette kan leses i dokumentet fra MON, INNSPILL TIL HELGELANDSSYKEHUSET HF OG HELSE NORD RHF I FORBINDELSE MED DOKUMENTGJENNOMGANGEN AV ALTERNATIVET TOVÅSEN som tidligere er sendt HS.

Det er vanskelig for oss å skissere hvor mange arbeidsplasser våre lokale fortrinn kan gi i den perioden vi er inne i. Det kan potensielt skapes 1500 nye arbeidsplasser, men det kan også gi «kun» 300. Tilbakemeldingen vi får fra aktører som ser på Vefsn som interessant i forbindelse med det grønne skiftet er en bekymring for nummer arbeidsplass nummer to og spørsmålet om rekruttering henger over de fleste kommuner i landet.

Når det gjelder samferdselsløsninger som er relevante i denne saken er også deler av det belyst i INNSPILL TIL HELGELANDSSYKEHUSET HF OG HELSE NORD RHF I FORBINDELSE MED DOKUMENTGJENNOMGANGEN AV ALTERNATIVET TOVÅSEN. Det som kanskje må forsterkes er to ting.

1. Det jobbes iherdig med en fastlandsløsning mellom Herøy/Dønna og Alstahaug. Det er all grunn til å tro at dette realiseres. Når fastlandsforbindelsen er en realitet vil det kun være Vega, Træna og Lurøy uten fastlandsforbindelse på Helgeland.
2. Nordland Fylkeskommune gjorde i 2016 en utredning om en Helgelandspendel mellom Mosjøen og Mo i Rana. I 2021 ble det bevilget penger fra Nordland Fylkeskommune til Rana kommune for å se på etablering av et pendeltog på Helgeland med det mål om en utvidelse av bo- og arbeidsmarkedet.

Nord Norge, Nordland og Helgeland har særs negative befolkningsutviklingsprognoser. SSB siner prognoser fanger ikke opp ulike prosjekter eller scenarier som kan gi befolkningsvekst, som eksempelvis industriprosjektene i Mosjøen eller batterifabrikken på Mo. HS er en viktig samfunnsbygger med sin posisjon i regionen. Med et nytt hovedsykehus i Tovåsen kan vi i mye større grad lykkes med våre industrietableringer og utvikling av vår region fordi det vil være en attraktiv arbeidsplass for partnere og vil også hjelpe nye bedrifter i rekrutteringsfasen.